

Tervise
Arengu
Instituut

Rinnavähihaigestumus ja -suremus sõeluuringu kontekstis

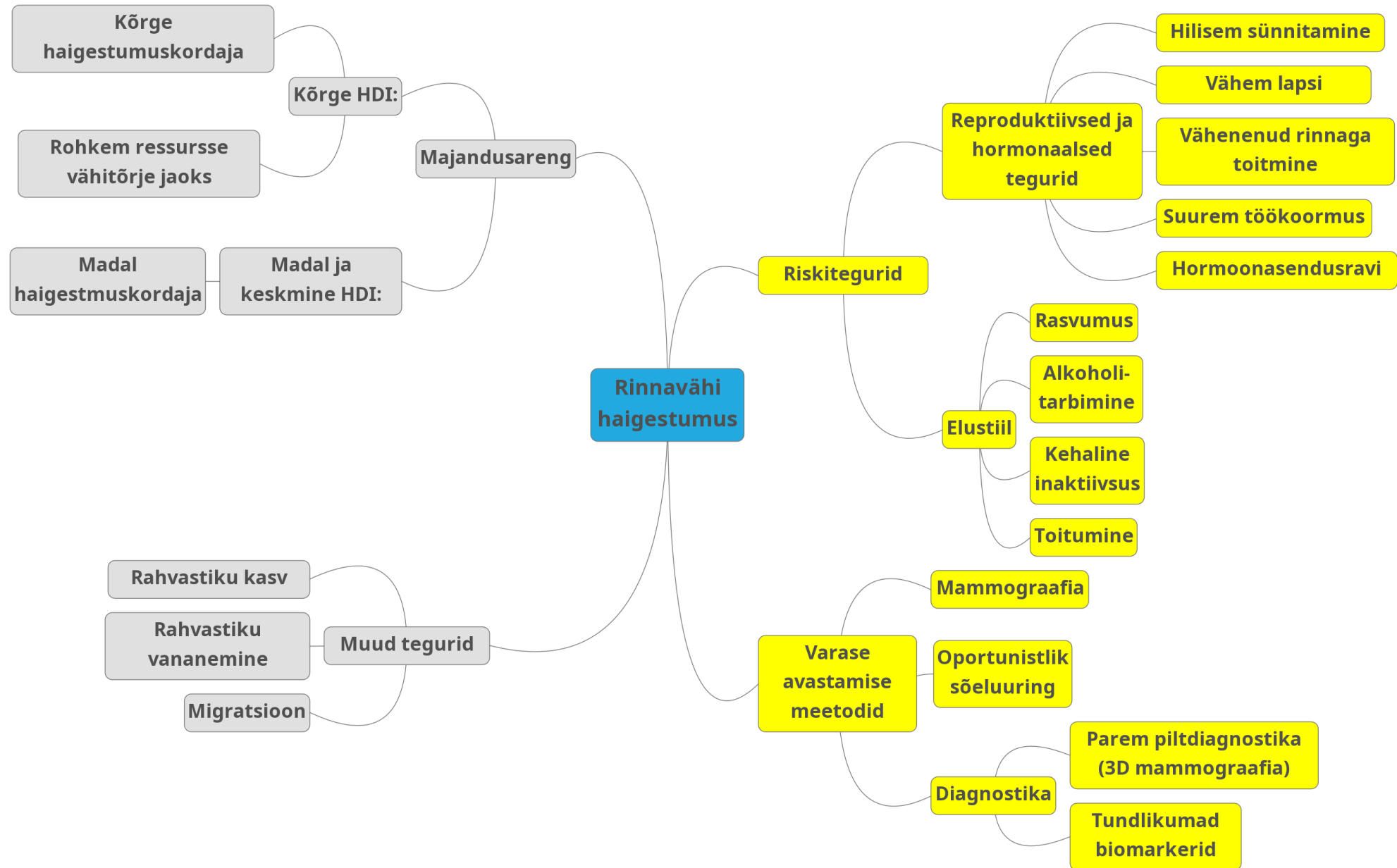
Aleksei Baburin

Epidemioloogia ja biostatistika osakond

Tervise Arengu Instituut

21.05.2025

Rinnavähi haigestumus sõltub nii riskist kui diagnostikast

Rinnavähi sõeluuringu peamine eesmärk on vähi varane avastamine ning selle kaudu suremuse vähendamine

Rinnavähi ravi on kõige tõhusam varases staadiumis enne kliiniliste sümptomite avaldumist

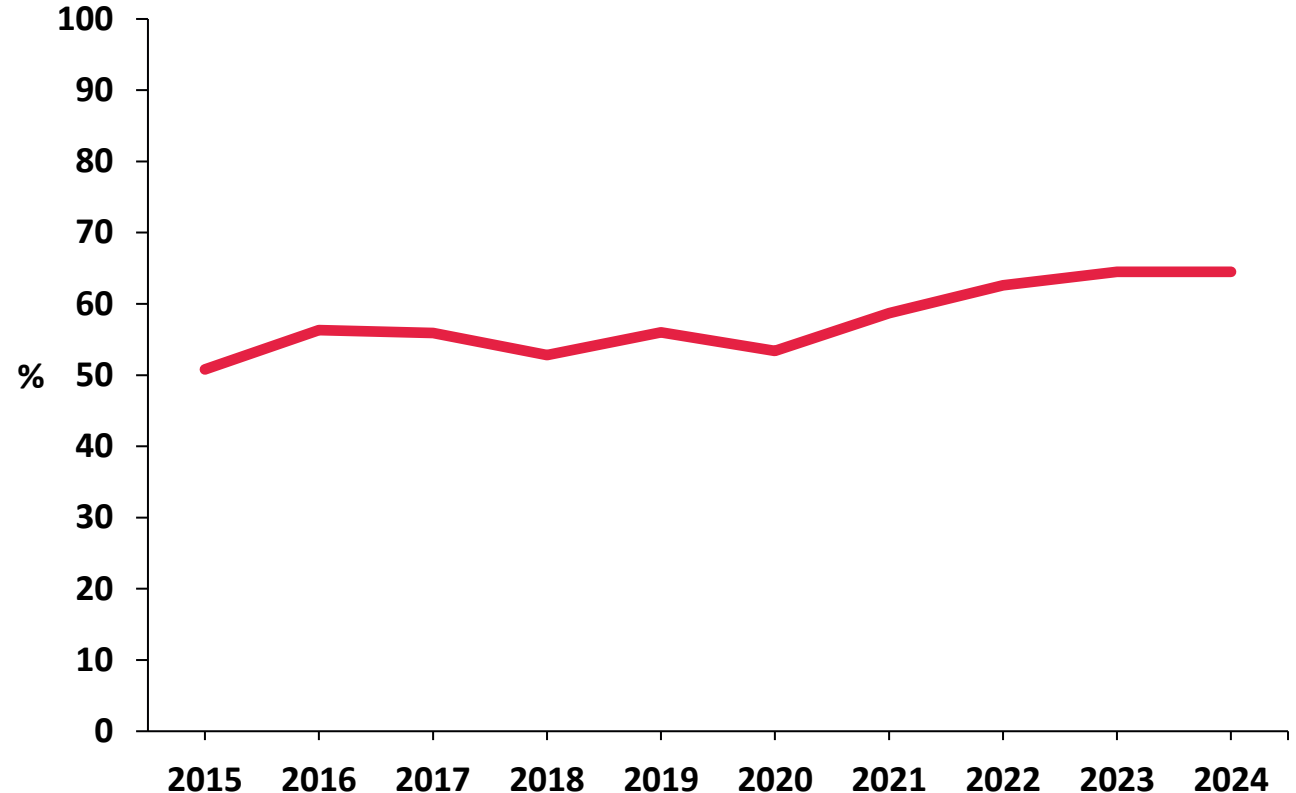
Euroopa Komisjoni soovitused:

- Mammograafia iga 2 aasta tagant
- Naised vanuses 45–74

Eestis:

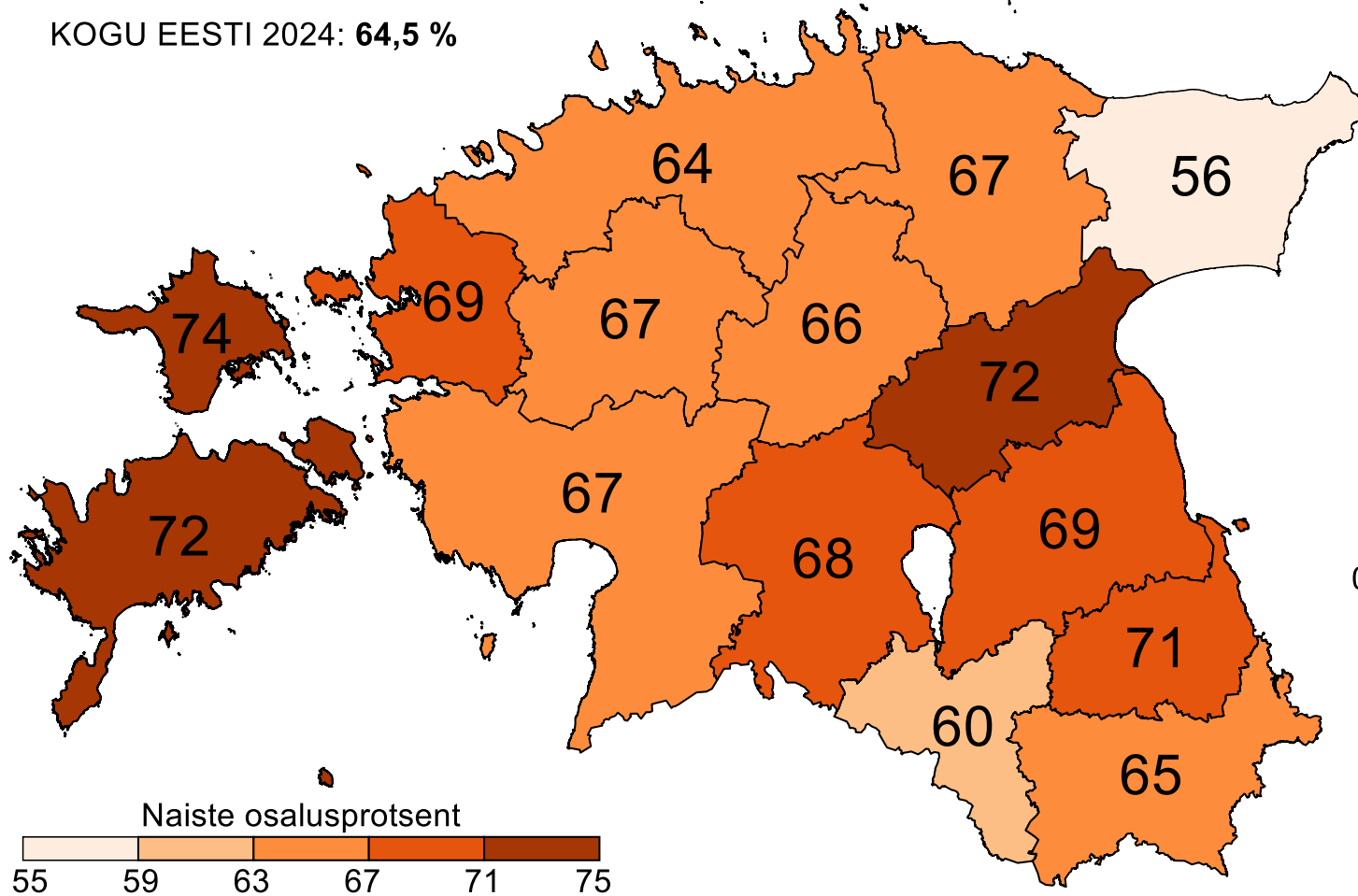
- Kutsepõhine alates 2004. a.
- Sihtrühm:
 - 50–59
 - 50–62 (2008)
 - 50–69 (2018)
 - 50–74 (2025)

Sõeluuringus osalus

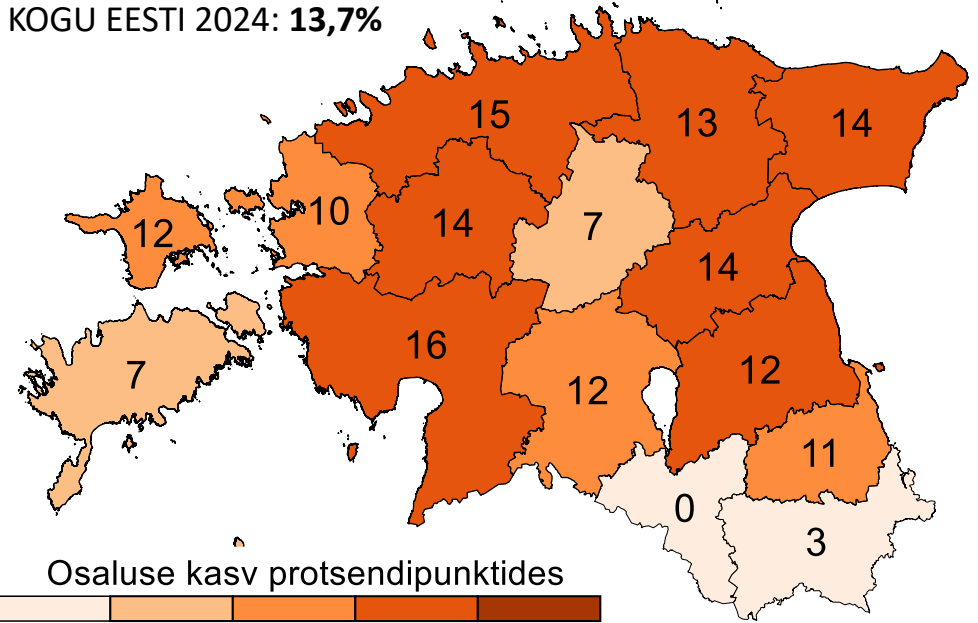

Sõeluuringus osalus ja osaluse kasv alates 2015 erineb maakonniti

KOGU EESTI 2024: 64,5 %

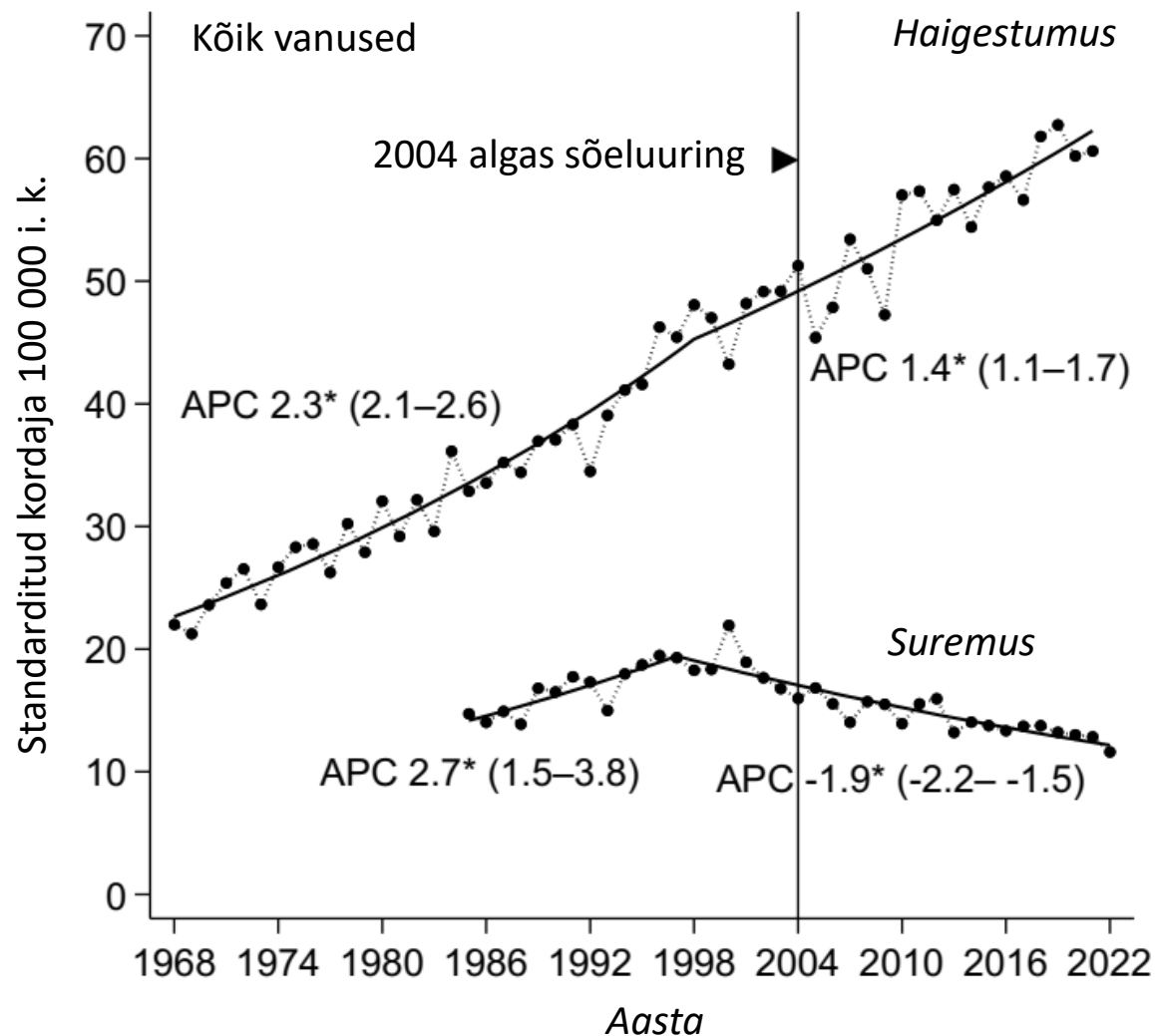

KOGU EESTI 2024: 13,7%

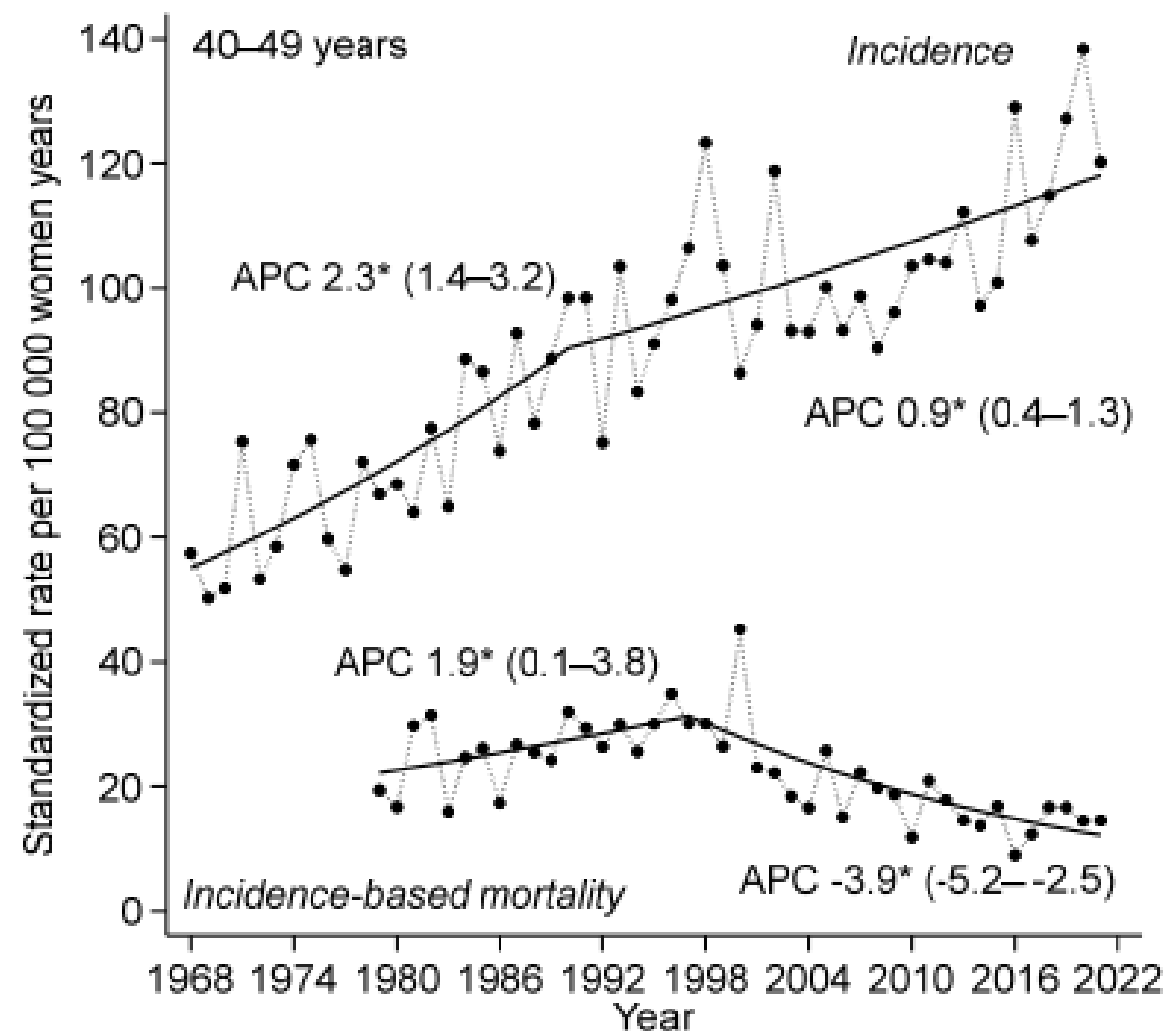
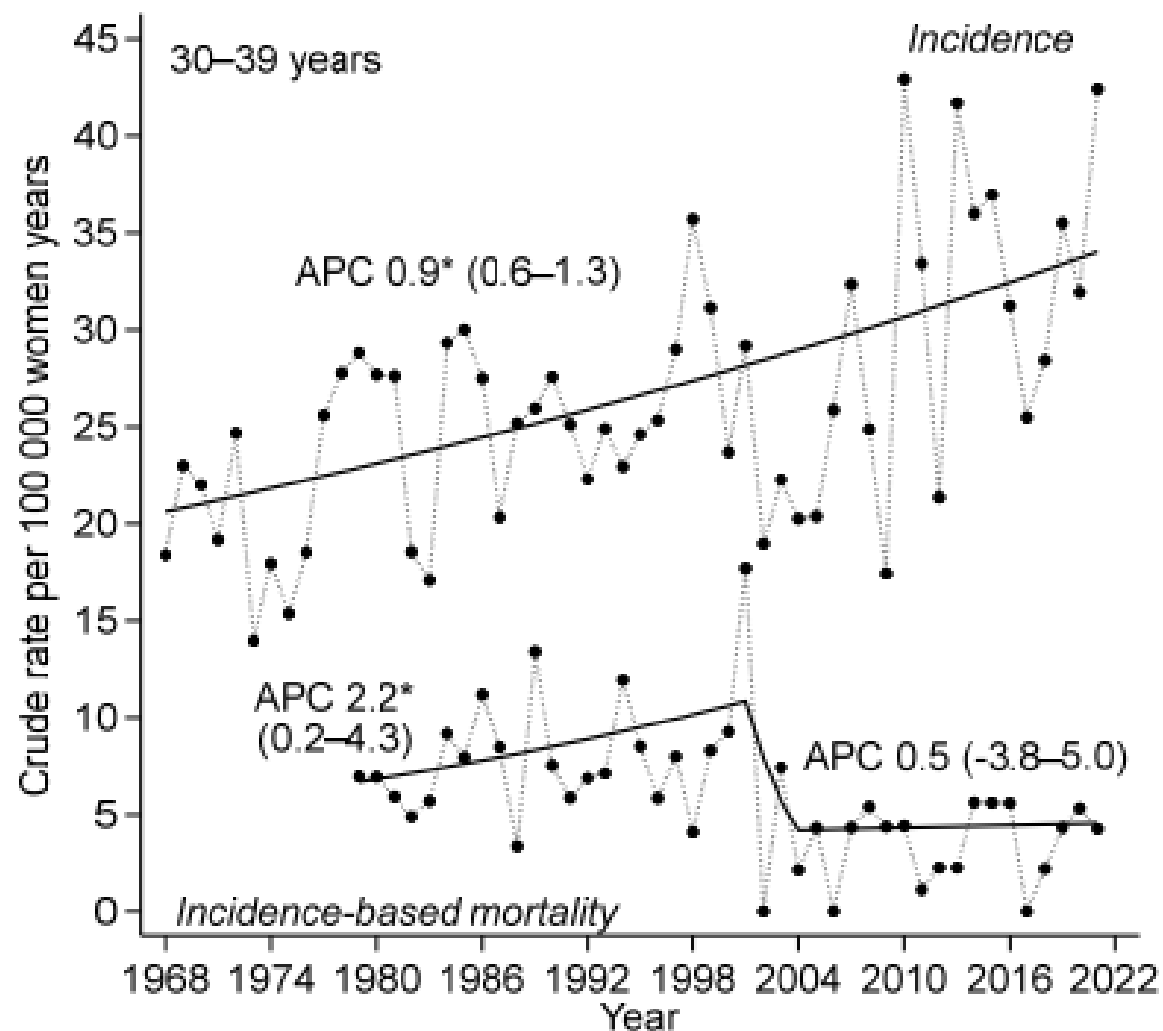
Mammograafiabussi marsruut 2025: Tallinn, Harjumaa, Haapsalu, Kärdla, Kuressaare, Pärnu, Rapla, Paide, Sillamäe, Narva

Rinnavähi haigestumus on suurenenud, ent suremus vähenenud

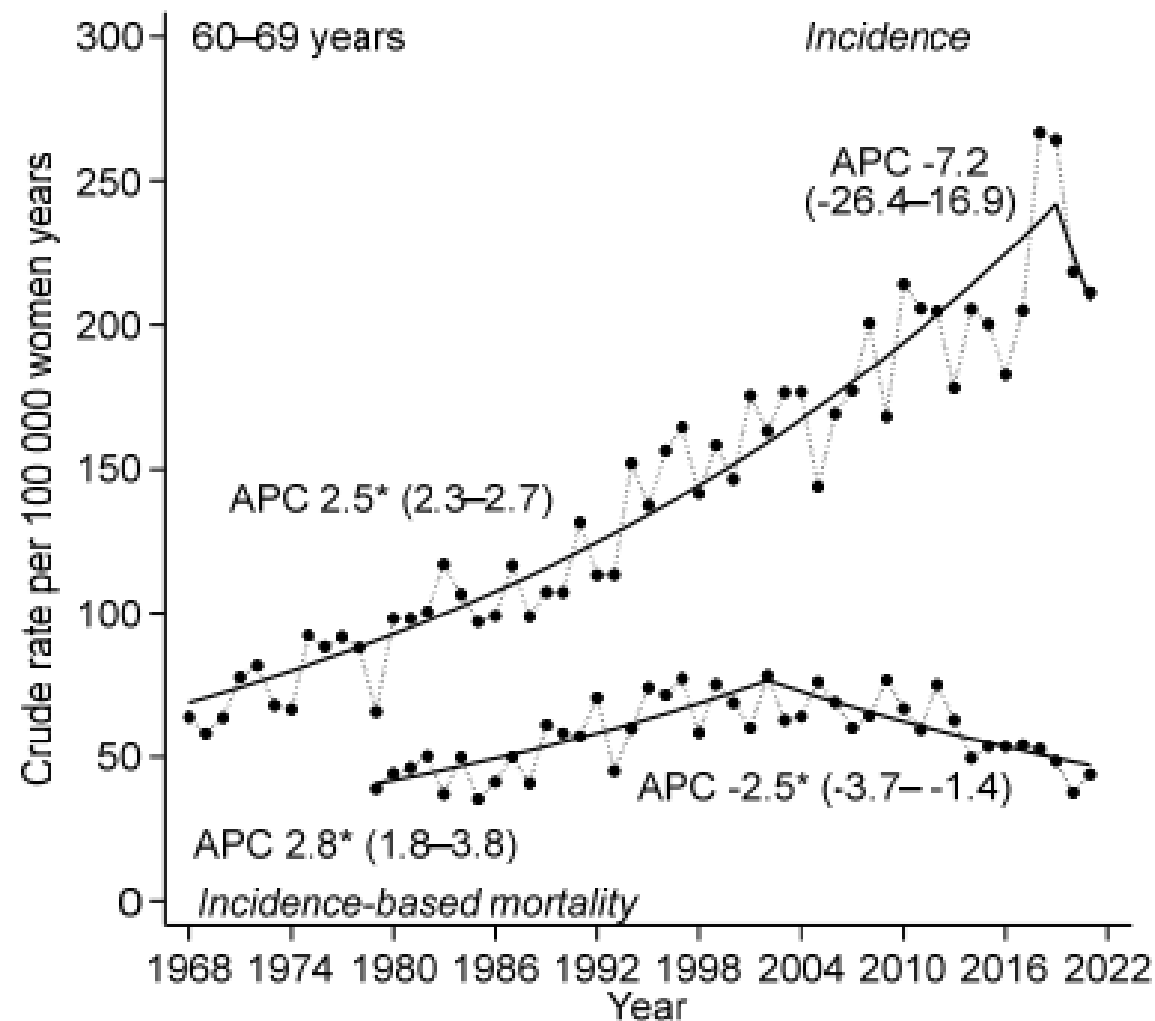
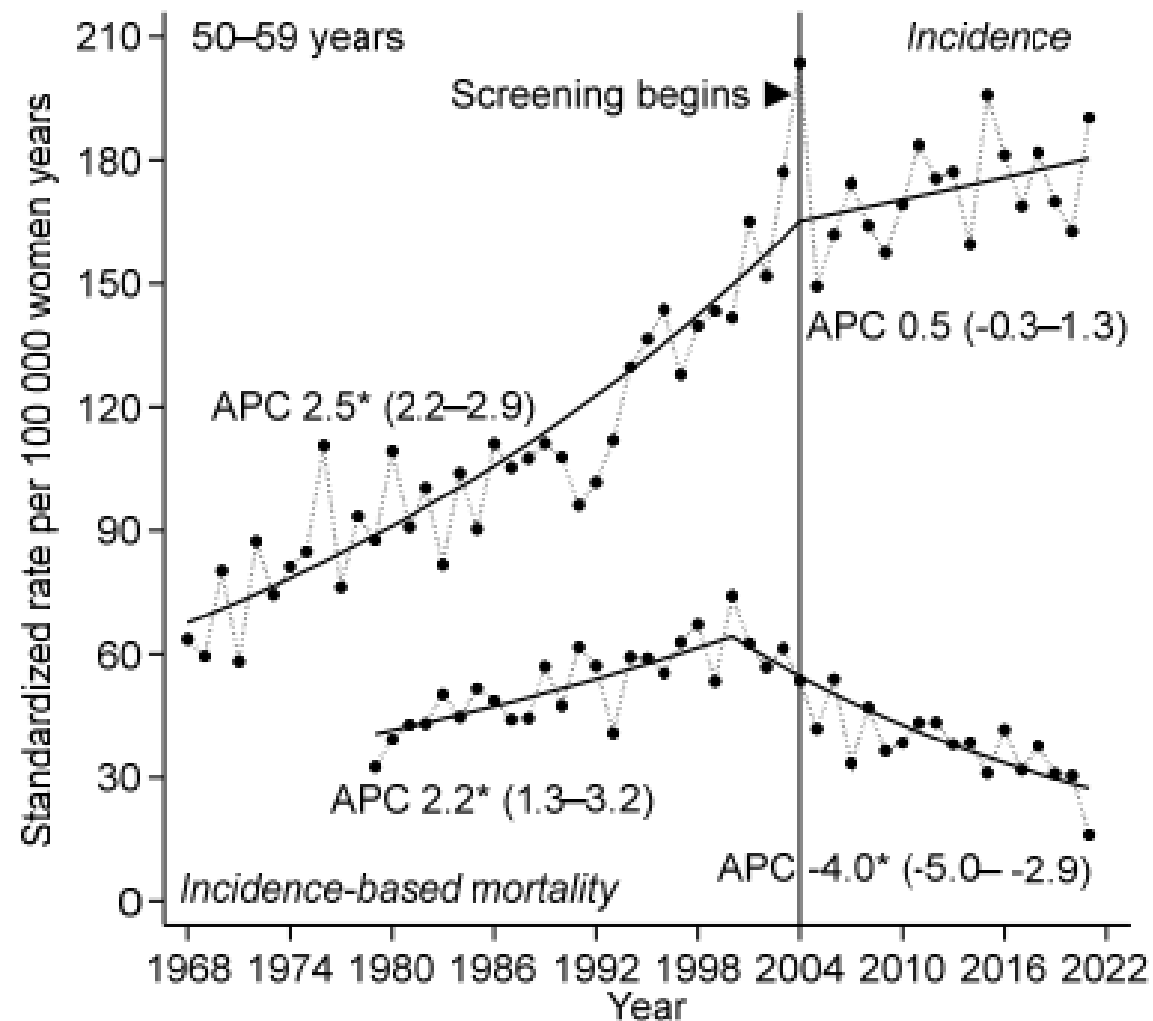

- Rinnavähi haigestumus on pidevalt kasvanud kõigis vanuserühmades
- Rinnavähi suremus hakkas langema 1990. aastate teises pooles (enne sõeluuringu algust 2004)

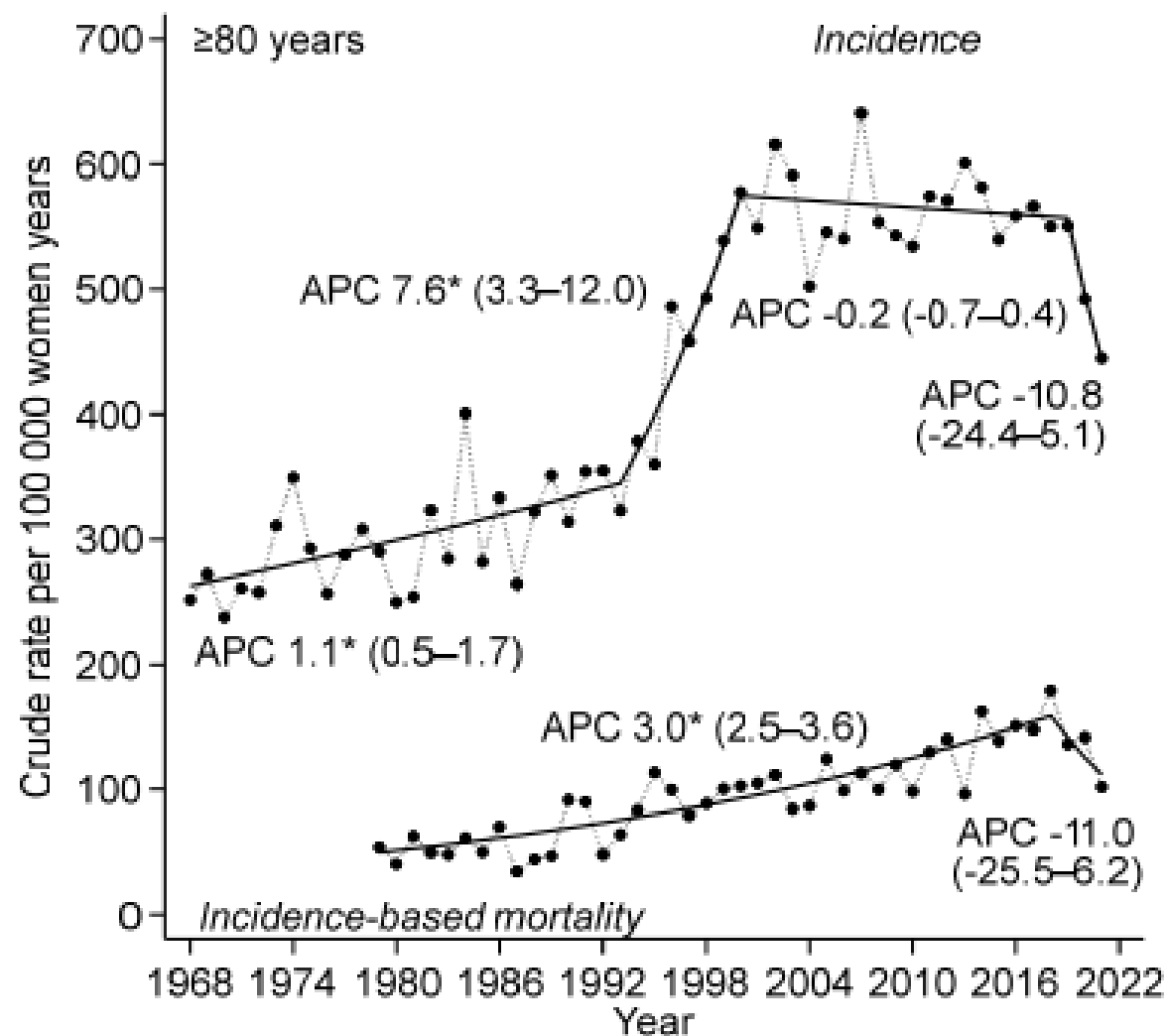
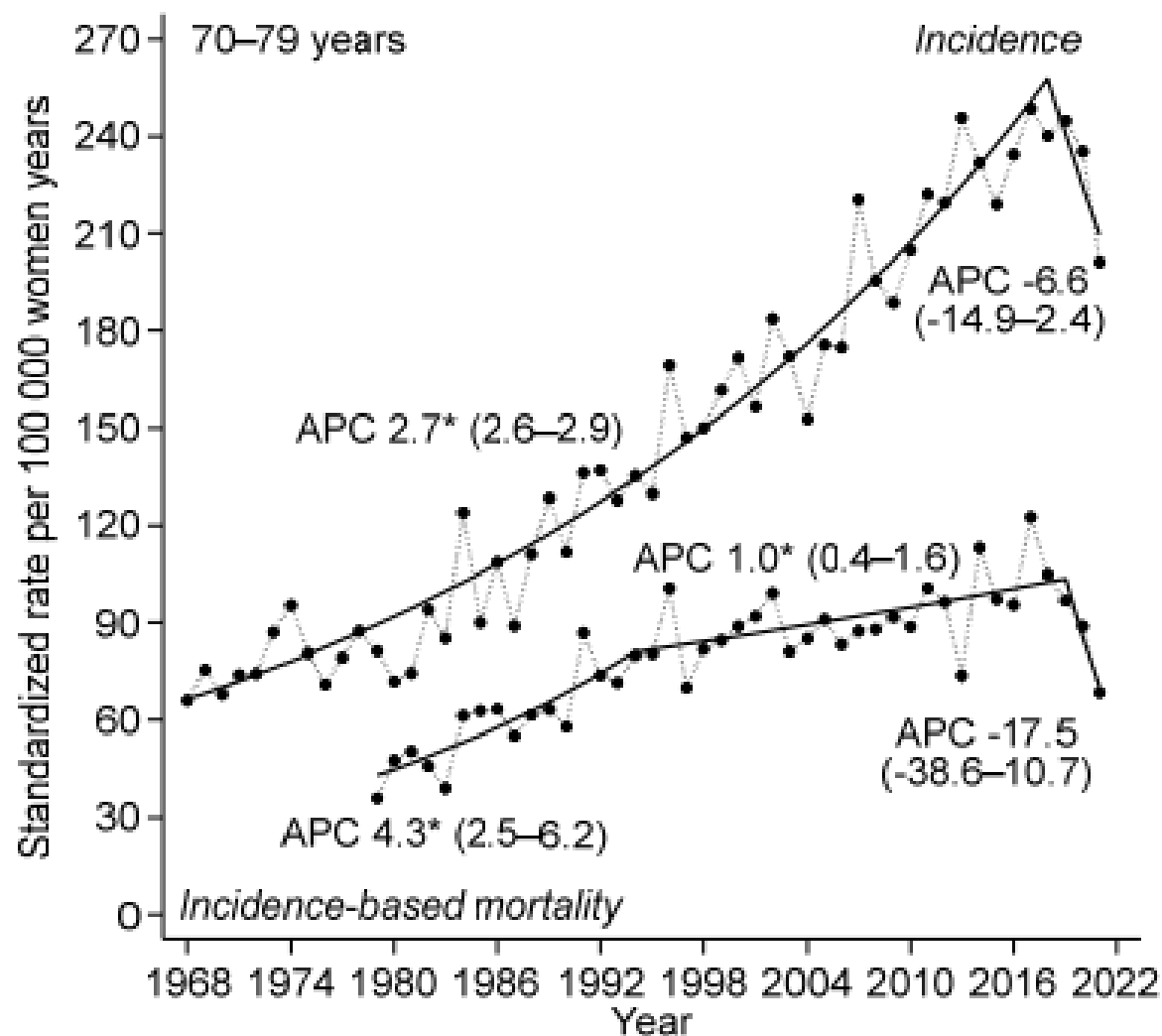
Noortel naistel haigestumus suureneb aeglaselt, suremus väheneb

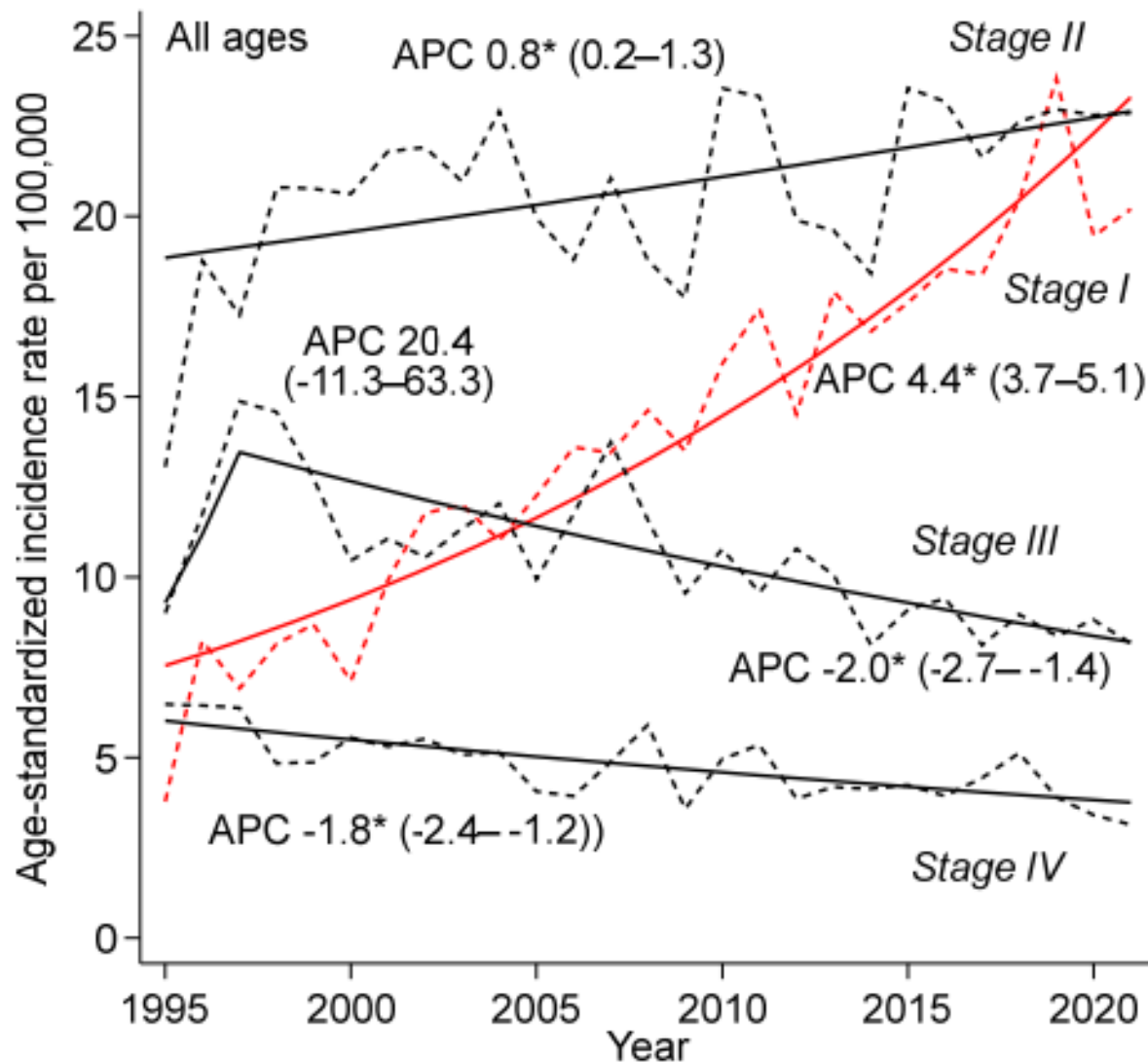
Sõeluuringu vanuserühmades on suremus kiiresti vähenenud

Vähemalt 70-aastastel ei ole suremus vähenenud (v.a COVID-19)

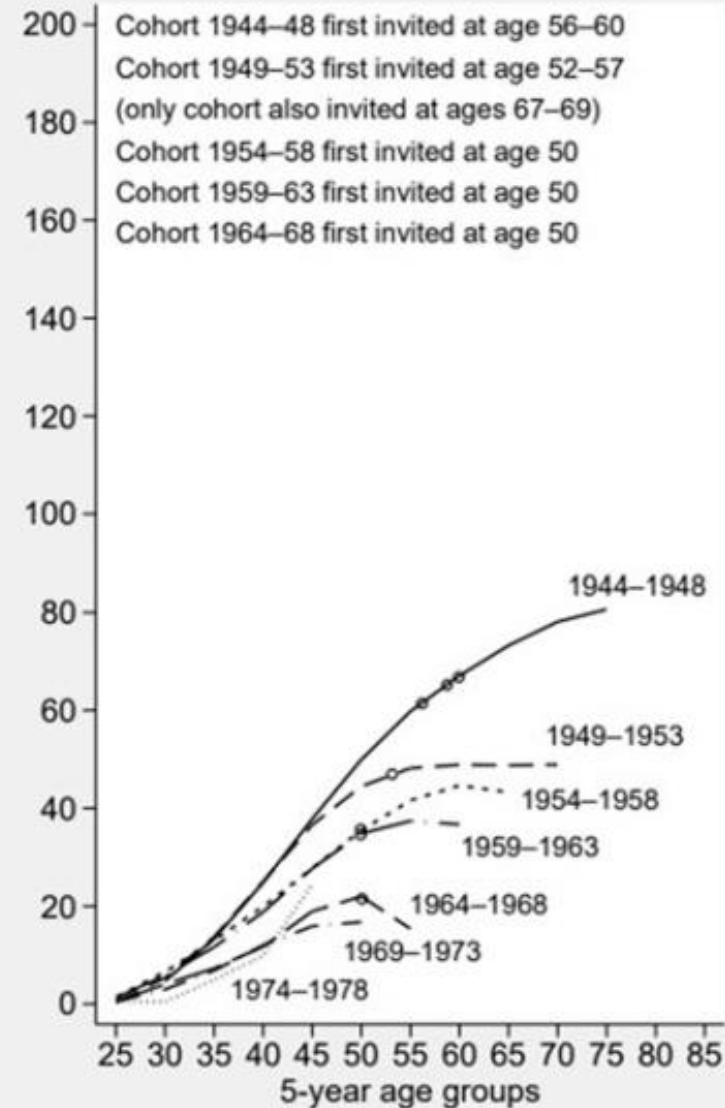
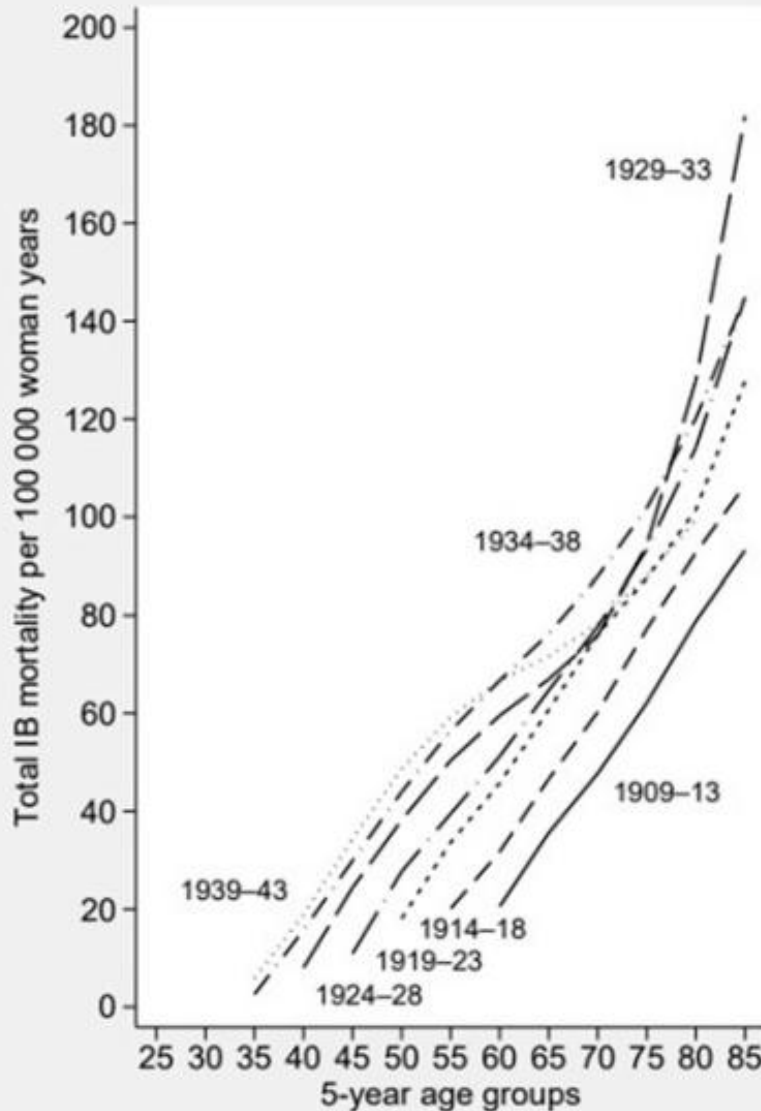

Haigestumus suureneb peamiselt esimese staadiumi arvelt

- Kuni 50-aastastel oluline tõus I, II ja IV staadiumis; III staadiumi trend ei muutunud
- Vanuserühmades 50–59 ja 60–69 kiire tõus I staadiumis ning oluline langus III ja IV staadiumis
- Vähemalt 70aastastel oluline tõus I ja II staadiumis; III ja IV trend ei muutunud

Sõeluuringule kutsutud sünnikohortide suremuskõver näitab sõeluuringu mõju

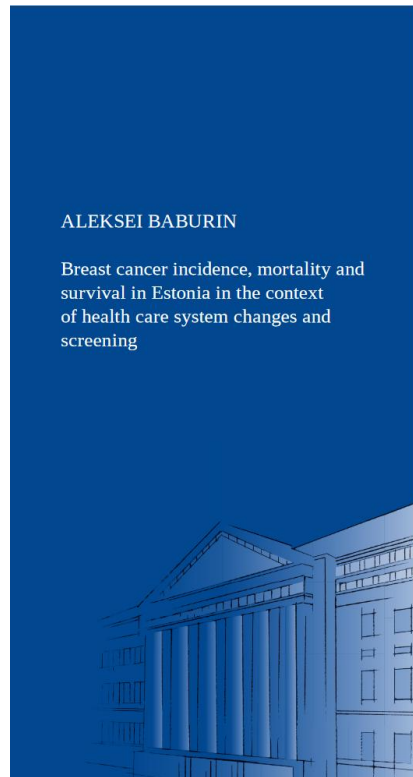
Pärast sõeluuringu algust vähenes suremus oluliselt nii noorematel kui sõeluuringusse kutsutud naistel

Vanuserühm	Periood	Vanusele kohandatud HP suremuskordajate suhe
30–49	1993–2003	Ref
	2004–2014	0,51 (0,42–0,63)
50–63	1993–2003	Ref
	2004–2014	0,65 (0,56–0,74)
65–69	1993–2003	Ref
	2004–2014	0,93 (0,76–1,13)
70+	1993–2003	Ref
	2004–2014	1,06 (0,95–1,19)

- HP suremuse langus vanuserühmas 30–49 (veel sõeluuringu kutseta)
- HP suremuse langus vanuserühmas 50–63 (sõeluuringule kutsutud)
- HP suremus muutusteta naistel vanuses ≥ 65 years (sõeluuringule mitte kutsutud)

Sõeluuring on vähendanud rinnavähi suremust Eestis

- Rinnavähi **sõeluuringu** osalusmäär ei ole jõudnud soovitusliku 70%-ni, suured erinevused **maakonniti**
- Hoolimata **madalast osalusmäärast** on sõeluuringu **mõju suremusele** ilmne
- Suremus on oluliselt vähenenud ka **noortel naistel** (varane avastamine + ravi), tulemused toetavad kehtivat sõeluuringu vanuserühma 50-74
- **Rinnavähi haigestumus** kasvab kõigis vanustes peamiselt esimese staadiumi arvelt
- Vajalik **mõjutatavatele riskiteguritele** suunatud esmane ennetus (alkohol, rasvumine)
- **Sõeluuringus osaluse suurendamiseks** tuleb parandada sõeluuringu **kättesaadavust**, edendada eri rahvastikurühmadele suunatud **kommunikatsiooni** ning leida lahendused kaua aega sõeluuringus mitte osalenud naistele
- Monitoorida süsteemselt kogu sõeluuringu teekonna **kvaliteeti** ning luua tervise infosüsteemi **automaatsed teavitused**

DISSERTATIONES
MEDICINAE
UNIVERSITATIS
TARTUENSIS
363

ALEKSEI BABURIN

Breast cancer incidence, mortality and survival in Estonia in the context of health care system changes and screening

Tervise
Arengu
Instituut

Vähk Eestis: haigestumus 2021, elulemus 2017–2021 ja sõeluuringul avastatud vähijuhud

Raport

Tervise
Arengu
Instituut

Rahvastiku tervise aastaraamat 2025

Eesti rahvastiku tervis ja selle mõjurid

Fookusteema: vähitõrje

Tervise
Arengu
Instituut